

sem prašal, koliko da služi na dan, in mi je rekel, da služi 45 kr. sreb. Pa vendar ste nekteri tako slabo oblečeni! — mu očitujem, „a gospon plebanuš!“ mi odkaže, „tega je vino krivo — nobenemu noče v goltu ostati.“ — Dravo so za 6 in še več sežnjev od brega zasuli poleg Ormuža. Prekoredna prijetna zima jim je prav dobro ustregla. Bergovec že ima listje; mnogi so že februarja v goricah kopati začeli. Vina je še dosti prav dobrega, tudi kup je prav dober; po 50, 60 in 70 zlatov pretočenega vina se dobi dovelj. Pokušal sem uni dan že pretočeno naravno po snegu spravljeno in sprešano humsko vino — sladko je kot samotok; dvomim, da bi se počasi pokvarilo. — Ob enim še priobčujem, kako zasajam rozge. Večji del vinorejcev zasadi odrezane rozge v posebno gredo in jih pustí do tretjega leta rasti, v tretjem jih pa presadijo v gole kraje vinograde, kjer sopet do tretjega leta rastejo, preden se morejo pogrubiti in stalni tersi postati, ter tako najmanj 2 leti zgubijo, preden dobrega tersa in sadú pričakajo. Jaz pa, ako je jesen prikladna, če ne, pa spomladi, dam rozge boljših sort v rečine vinograda naravnost zasaditi; nekteri že drugo leto tako močni zrastejo, da jih vinar lahko v jeseni pogruba, in tako imam že tretje leto stalen, dober in rodoviten ters; se vé, da mora zemlja dobra, vinar priden, lastnik pa pravičen biti. Jančar.

Iz Ljubljane. V poslednjem zboru mestnega odbora je bil gospod Maks Gajdič, dosedaj kontrolor pri mestni dnarnici, za mestnega dnarničarja (kasirja) izvoljen; njegovo dosedanje mesto bo nastopil gosp. Vencelj Denkel. — Tudi letos je mestni magistrat že poprej oddal potrebno število rekrutov, po tem takem je tedaj tudi letošnja rekrutirenga za mesto srečno odpravljena. Pa že tudi za prihodnjo rekrutirengo, ktera, ako ne bode vojske, bo še le drugo leto, je magistrat dosihmal na mestno rajtengo izročil armadi že nekoliko rekrutov. — Čudne, pa zlo sitne prikazni moramo omeniti, ktero zapazujemo že več tednov na mestnih tergih pa tudi v špecarijskih štacurah, kjer gré kupčija le bolj na drobno. In kakošna prikazen je to? — Da zmanjkuje srebernih dvojč, katerih je bilo še pred kratkem obilo med ljudstvom. Kam so prešle, ne vemo za gotovo; to pa je gotovo, da marsiktera kuharica na tergu ali v štacuni ni mogla kupiti, česar je potrebovala, ker ji bankovca nismo mogli menjati. Ker je to dostikrat huda zadrega v navadnem življenji, če potrebnega drobiža manjka, se pač nadjamo, da naša sl. kupčijska zbornica ne bo te zadrege v nemar pustila, ampak jo bo naznanila dotični višji oblasti, ako bi utegnile morebiti sreberne dvojčce še bolj zginovati, da si kakor koli v okom pride tej zadregi, pa tudi tistim na pete stopi, kateri te šestice višje cenijo kakor po 10 novih krajc., kakor jih je postava določila. — Truplo knezinje Windischgrätzove, ktera je pustni teden v Benetkah nagle smerti umerla, bodo pokopali v raki v Bogenspergu na Krajskem.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Še zmiraj se nič gotovega ne vé, ali bo mir ali bo vojska; saj pretekli teden se ni nič zgodilo, da bi jeziček na politični vagi bolj omahnil na eno ali drugo stran. Kakor pred, stojimo tedaj tudi še danes; vendar nekako potihnil je vojskini hrup in šum, čeravno nobeden ne vé: zakaj? Pa kaj bomo vpraševali o današnjih homatijah po tem „zakaj?“ ker še nobeden ne vé: zakaj ima vojska biti? Ker v svojem premišljevanji ne lovimo radi praznih besed, ampak se le deržimo tega, kar se tu in tam godí, nimamo tedaj danes nič družega povedati, kakor sledeče reči. Sardinska vlada je sedaj tudi svojo reservo k armadi poklicala, in tako šteje v vsem skupaj 150,000 vojakov za vojsko pripravljenih; to število ni sicer obilo samo po sebi, vendar je veliko, ako pomislimo, da sardinsko kraljestvo šteje le 5 milijonov pre-

bivavcov. Da ta armada, naduševana za vojsko od vseh strani, že na vso moč hrepení po vojski in da je bo nazadnje celó nemogoče berzdati, da bi na vrat na nos ne sprožila kakošnega nepokoja, je lahko zapopasti. Zatega voljo je že iz Pariza došel sardinski vladí opomin, naj železa preveč ne beli. Ker se sardinska vlada pridušá, da ona ne bo vojske začela, ampak se le branila, če jo avstrijska vlada začne, — in ker tudi francózka vlada zagotavlja, da bode le sardinski armadi pomagala, ako jo avstrijska napade, avstrijska armada pa tega sama po sebi storila ne bo, — tedaj utegnejo Sardinci in Francozi devet let čakati, preden bojo zgrabili za meč. Ker pa po vojski hrepené, pravijo, da bi se utegnili ta tako-le sprožiti: Kakošna prekucijna stranka začne nalašč punt v Modeni ali Parmí; po zvezi od leta 1815 mora avstrijska vlada tema deželama v zadregi pomagati; avstrijska armada jima hití res na pomoč — in lejte! v tem hipu bojo Sardinci zavpili, da je avstrijska armada napadla Laško. Zoper to natolecovanje se sicer vzdiguje francózki časnik „La Presse“, — pa vendar morebiti ni popolnoma prazno. Še ene druge važne prigodbe moramo omeniti, namreč da se je 15. t. m. vradni francózki časnik „Moniteur“ spet oglasil, pa vse drugač je govoril kakor 5. dan t. m. Tabart ni besedice zinil od miroljubja Napoleonovega; vse njegovo govorjenje je posebno nemškím deželam namenjeno, ktere hoče potolažiti, češ, da so se preveč prestrašile, da njim nič žalega noče Francoz, kateri jih le ljubi kot najboljši prijatelj. Ko jim je „Moniteur“ tako pokazal gladko stran francóškega kožuha, jim pa ob enem tudi kaže kosmato stran ter pravi: „Al gorjé vam, ako zdražíte na vojsko pripravljenega leva!“ Da s takimi besedami „Moniteur“ ravno dosti rožic ni posadil po Nemškem, razodevajo že serditi glasi nemških časnikov.

— C. k. dnarstveno ministerstvo je dogovorno s c. k. ministerstvom notranjih zadev in kupčijstva, potem z vojaško osrednjo pisarnico Njih Veličanstva in najvišje policijske oblasti, prepovedalo izvožnjo, vvožnjo in prevožnjo, orožja vsake verste, streliva, solitarja, žvepla in svinca čez mejo ob tujih italijanskih deržavah, ob Švajci in ob morju.

— Pisemske marke po 3 krajcarje ne bodo prihodnje več černe, temuč zelene, marke za časnike pa bledovijolične namesti višnjave. Dokler je omenjenih mark še kaj, se smejo rabiti za pisma in časnike.

— Angležki poslanec lord Cowley je živel na Dunaji res kakor navadno bogati Angleži živijo. Plačal je v najdražejí gostivnici „Hotel Munsch“ za se, za svojo ženo in otroke in za ostalo družino vsaki dan 400 gold.

— 15. t. m. je terčil pri Mitterndorfu na zgornem Štajarskem vozovlak, ki je vojake peljal, z drugim praznim, tako da je bilo več vojakov poškodovanih. Vodnika vozovlaka, kateri je bil s svojo nemarnostjo te nesreče kriv, so zaperli.

— Te dni so pripeljali na Dunaj 620 centov srebra iz Angležkega.

Iz Ogerskega. 11. t. m. je pogorelo c. kr. založišče hrane za vojake v Debrečinu; škode je za 40 do 50 tavžent gold.

Iz Galicije. V Radzehovu v zločovskem okrožju je bila 6. t. m. strašna nevihta z bliskanjem, gromenjem in točo. Trešilo je v nek hlev, v katerem je vsa živina poginila.

Iz Srbije. Rajević prevzame ministerstvo notranjih zadev. Serbi, ako je časnikom verjeti, niso nič kaj dovoljni z Miloševim vladanjem in pravijo, da je za dvajset let zaostal v vladanju, kakoršnega je treba današnje dni, in si želijo njegovega sina Mihaela za kneza.

— 12. t. m. je izročil avstrijski general-konzul v Belem gradu knezu Milošu, kateri je ta dan svoj rojstni

dan obhajal, pismo avstrijskega cesarja, katero je prav prijazno pisano.

Iz Rusije. Tudi ruska vlada je prepovedala, iz Rusije in Poljskega v druge evropske dežele kónj prodajati.

Iz Nemškega. Iz Berolina. V deržavnem zboru je govoril minister unanjih zadev, baron Schleinitz, o sedanjih političnih zadevah 9. t. m. tako-le: „Pruski deržavni zbor je doslej samo pričakoval, kaj se bo zgodilo; zavoljo tega zasluži vladno zahvalo. Zdaj je pa prišel čas, da govorimo. Skerb zavoljo vojske ne izvira iz posamnih, oestro izrazenih zadev, ampak iz globočega razpora med posamnimi deržavami. Pruska vlada je zdajci spoznala, kaj ji je storiti, namreč se potegovati, da obstoječe pogodbe ostanejo in se mir ohrani. V tem prizadevanji ima Prusija angleško vlado za tovaršico, s katero živi v iskrenem prijateljstvu, in upanje, da bo to prizadevanje uspešno, prihaja poslednje dni čedalje večje. Pruska vlada se ravno tako zaveda, katere dolžnosti ima kot evropska velika vlada, kakor tudi nikolj ne bo pozabila svojega domoljubnega namena. Vselej se bo z vso močjo potegovala za narodne zadeve, pravico, samostojnost in čast Nemčije. V tej politiki se čuti vlada ojačeno, ker sta narod in narodni zbor složna, in krepko in mirno pričakuje prihodnih prigodb.“ — Od Avstrije minister v tem govoru ni besedice čerhnil.

— Grof pariški, najstarejši unuk bivšega francoškega kralja Ludovika Filipa, je imel namen, v prusko armado stopiti, pa pruska vlada mu ni dala privoljenja za to.

— Zlo so se nadjali o kerševanju novorojenega kraljiča, da bo vlada političnim jetnikom pomilostenje naklonila; pa to se ni in se menda ne bo zgodilo.

— Iz Badenskega. Ministerstvu za vojaštvo je 1 milijon goldinarjev za armado privoljenih, da se za vojsko pripravi.

Iz Švajce. Napoleon je neki od Švajce zahteval, mu pripustiti, da pojde 60,000 Francozov čez vališki kanton v 6 dneh na Piemontezko. Ako je ta govorica resnična, potem z Bogom švajcarska neutralnost!

Iz Italije. Iz Piemonta. „Staffetta“ pravi, da je po njenem mnenju doslej 6000 prostovoljcev v armado stopilo; „Gaz. del Popolo“ pa piše, da jih je le 2300 mož. Francozki časniki terdijo, da se je dosihmal že čez 35,000 Lahov iz družih dežel v Turinu snidilo, kateri pričakujejo vojske.

— Govori se močno, da se bo vlada iz Turina preselila v Genovo, kjer je več varnosti za-njo.

— Sardinski vladi dé, kakor je brati, kaj dobro simpatija in ponujanje mož v njeno službo, kateri ji res dobro hočejo in ne porajta na to, kakošno je bilo njih življenje prejšne čase. Ona pa je terdno sklenila, se s tistimi nepoboljšljivimi možmi ne pečati, kateri ne morejo družega nič storiti, kakor s homatijami strank národno reč spodkopavati. Tako piše vradni sardinski časnik „Gazz. piemontese“.

— Iz Rima. Cela papeževa armada šteje 16,977 vojakov. Papež ima tedaj le majhno armadico in lahko je mogoče, da se prekucija začne, kadar bodo zapustili Avstrijanci in Francozi njegovo deželo. Iz Dunaja je prišel nadvojvoda Rajnar v Rim; poslan menda je do papeža, da se pogodi zavoljo odhoda cesarskih vojakov iz Rimskega. V Parizu pa neki nimajo še nič kaj volje, Francoze iz Rimskega poklicati; kaže se temveč, da namenjajo še le več vojakov tje poslati.

— Iz Rima. Sveti Oče so rekli 12. t. m. v konsistoriju, da niso tirjali, da bi šli Francozi in Avstrijanci koj iz rimskih dežel. Nasvetovali so le to in sicer zgolj zavoljo tega, da bi se perve dve katoliške oblasti v

Njih deželah ne začele vojskovati. Sedaj pa izročé sv. Oče vse božji previdnosti in ukazali so očitne molitve za ohranjenje miru. Najnovejše novine iz Rima pa pišejo, da je bilo 11. t. m. francozkemu poslancu v Rimu papežovo pismo poslano, v katerem sv. Oče tirjajo, naj francozka vlada berž ko more odpravi svoje vojake iz Rimskega.

— Iz Neapolitanskega. Kralju so mogli stegno prerezati in bolezn še ni nič odjenjala; bojé se, da bi snet ne pritisnil in življenje kraljevo v nevarnost prišlo. Zavoljo tega je zapovedal neapolitanski véliki škof in kardinal, naj se v cerkvah očitno moli za ohranjenje kraljevega življenja.

Iz Francoškega. V nekem te dni izdanem spisu, ki se imenuje „L' Empereur et le prince Napoleon“ je brati, da je podal minister notranjih zadev cesarju odgovore 86 okrajnih glavarjev na vprašanje, kako in kaj misli ljudstvo od vojske. Med temi so samo 3 glavarji, kateri so odgovorili, da je ljudstvo za vojsko, vsih družih 83 je zoper njo. Cesar se pač ni nadjal kaj tacega iz svoje dežele zvediti.

— Dobro podučeni možje pravijo, da je rekla ruska vlada v Parizu, da naj se obderzé pogodbe, katere je sklenila avstrijska vlada z nekterimi italijanskimi deržavami; tedaj ni pričakovati, da bi Rusi potegnili s Francozom, ako iz tega vzroka na Laškem vojsko začne.

— „Indep. belge“ piše 18. t. m.: Avstrija dovoli, da se snide evropski kongres na podlagi pogodb leta 1815. Da se na piemontezki meji kake zabavlje ne začnejo, za to je poskerbljeno“. — Gledé Moldave in Valahije piše omenjeni časnik, da so se Avstrija, Prusija in Anglija v tem zedinile, da ima volitev polkovnika Kuza veljavna ostati, dasiravno je zoper pariški sklep od 19. avgusta 1858. Turška vlada se je tej osnovi zoperstavila.

— „N. Pr. Ztg.“ piše iz Pariza: V Parizu govore, da so že več let princu Napoleonu princeznjo Klotildo snubili. Cesar Napoleon je obljubil Sardincu, da mu bo pomagal v vojski z Avstrijo. Malo pred poroko, in da bi se zakon ne razbil, je sklenil Napoleon še celó skrivno pogodbo s sardinskim kraljem, v kateri mu je obljubil pomoči, ne le, če bi se ga Avstrijani lotili, temuč tudi, kadar bi pripravno priložnost za vojsko našel. Po poroki in ko je Napoleon vidil, da ima Evropa tudi še svojo voljo, je rekel sardinskemu kralju, da gré njemu samemu razločiti, ali je kaka pripravna priložnost za vojsko ali je ni.

— Sliši se, da zberajo Francozi armado v okrajih ob Rajnu.

Iz Angleškega. Angleška vlada je opominjala sardinsko zavoljo sprejemanja avstrijskih begúnov v svojo armado in ji dobro zaterdila, naj ne razžaljuje avstrijske vlade, ker je to miru Evrope nevarno.

— Gotovo je, da je Mazzini iz Londona zginil.

— Neapolitanske izgnance so v Londonu sprejeli skoraj kakor brate. Dnarjev naberejo za nje v znamenje usmiljenja angleškega ljudstva z njih terpljenjem, katero so mogli toliko let v ječi prestajati.

Iz Valahije. Napoleon je obljubil knezu 18 oficirjev poslati, da bodo armado vadili in urili; daroval je tudi moldavski in valaški armadi vsaki po 4000 pušk.

Iz Azije. Iz Japanskega. V glavnem mestu Jeddo mori kolera ljudi tako silno, da jih je nek v enem samem mescu 150 tavžent za njo umerlo.

Iz Amerike. Pisma iz Novega Orleansa pripovedujejo, da se je parobrod „Princess“ razpočil; 400 ljudi je bilo na njem; polovica teh je utonilo, ali se sožgalo, poparilo in sicer žalosten konec vzelo.